

Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 67/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r.

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: geografia

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Uniwersytet Gdański

Data przeprowadzenia wizytacji: 16-17 listopada 2020 r.

Warszawa, 2020

Spis treści

---

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	6
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	6
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	6
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	8
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	13
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	16
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	18
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	23
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	25
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	28
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	30
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	31
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Mariusz Rzętała, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Sylwia Kulczyk - ekspert PKA
2. prof. dr hab. Andrzej Macias - ekspert PKA
3. Marek Tenczyński – ekspert PKA, przedstawiciel pracodawców
4. Magda Wlazło – ekspert PKA, przedstawiciel studentów
5. Beata Sejdak - sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku geografia prowadzonym w Uniwersytecie Gdańskim została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac przyjętego przez Prezydium PKA na rok akademicki 2020/2021. Polska Komisja Akredytacyjna po raz trzeci oceniała jakość kształcenia na w/w kierunku. Ostatnia ocena programowa została przeprowadzona w roku akademickim 2008/2009 i zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej (Uchwała Nr 927/2009 z dnia 08 października 2009 r.). Działalność Wydziału Oceanografii i Geografii Uniwersytetu Gdańskiego została w 2012 roku poddana ocenie instytucjonalnej, w wyniku której Uchwałą Prezydium PKA Nr 225/2020 z dnia 5 lipca 2012 r. wydano ocenę wyróżniającą.

Aktualnie prowadzone postępowanie oceniające zostało przeprowadzone zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej przeprowadzanej zdalnie przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Przed rozpoczęciem zdalnej wizytacji dokonano podziału obowiązków pomiędzy ekspertami biorącymi udział w pracach zespołu oceniającego. Ponadto w porozumieniu z koordynatorem wizytacji wyznaczonym z ramienia uczelni ustalono szczegółowy harmonogram przebiegu wizytacji wraz z uwzględnieniem kluczowych spotkań z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Zgodnie z procedurą postępowania oceniającego przed wizytacją zespół oceniający dokonał analizy danych i informacji zawartych w raporcie samooceny przedłożonym przez władze Uczelni oraz opracował raport wstępny. W zakresie wyznaczonej odpowiedzialności za kryteria członkowie zespołu oceniającego wypełnili karty spełnienia standardów jakości kształcenia, które stanowiły podstawę do przygotowania wykazu pytań i wątpliwości wymagających dodatkowego wyjaśnienia.

Wizytację poprzedzono dwoma wewnętrznymi spotkaniami organizacyjnymi zespołu oceniającego, które posłużyły wymianie wstępnych refleksji na temat ocenianego kierunku studiów po lekturze raportu samooceny i zapoznaniu się z załączonymi dokumentami do raportu oraz dodatkowymi informacjami przesłanymi przed wizytacją. Podczas spotkań omawiano wstępny raport zespołu oceniającego, a także kryteria oceny oraz formułowano dalsze pytania i wątpliwości w odniesieniu do

spełnienia standardów jakości kształcenia. Ponadto dokonano ostatecznego potwierdzenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji, w tym spotkań oraz podziału odpowiedzialności pomiędzy członkami zespołu oceniającego w trakcie wizytacji. Przed wizytacją zespół wytypował do oceny prace dyplomowe i prace etapowe, wybrał zajęcia do hospitacji oraz ustalił wymogi związane z udokumentowaniem infrastruktury wykorzystywanej w procesie kształcenia, w tym obiektów bazy dydaktycznej Uczelni i biblioteki.

W trakcie wizytacji odbyły się spotkania z Władzami Uczelni i Wydziału, osobami odpowiedzialnymi za realizację procesu kształcenia na wizytowanym kierunku, w tym z autorami raportu samooceny, Samorządem Studenckim, z reprezentacją nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku geografia oraz studentów, przedstawicielami otoczenia społeczno- gospodarczego, z osobami odpowiedzialnymi za praktyki, umiędzynarodowienie procesu kształcenia, wsparcie osób z niepełnosprawnościami oraz politykę jakości kształcenia.

W toku wizytacji przeprowadzono hospitacje zajęć prowadzonych online na ocenianym kierunku oraz dokonano przeglądu udostępnionej przez Uczelnię dokumentacji dotyczącej m.in. realizacji procesu kształcenia, w tym prac dyplomowych i etapowych, praktyk zawodowych, umiędzynarodowienia, funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz wsparcia studentów w procesie kształcenia i osiągnięcia efektów uczenia się.

Wymiana informacji pomiędzy członkami zespołu oceniającego odbywała się na bieżąco podczas spotkań zespołu oceniającego zaplanowanych zgodnie z harmonogram wizytacji. Spotkania te posłużyły ekspertom do systematycznego podsumowywania oceny spełnienia kryteriów wyznaczonych w ramach przydzielonej odpowiedzialności. Przed zakończeniem wizytacji odbyło się najistotniejsze spotkanie podsumowujące zespołu oceniającego, podczas którego potwierdzono pozyskanie wszystkich niezbędnych informacji w celu zapewnienia kompleksowej i wyczerpującej oceny kryteriów w powierzonym zakresie oraz omówiono pierwsze spostrzeżenia, o których poinformowano władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

W wyniku ścisłej współpracy członków zespołu oceniającego, a w szczególności sekretarza zespołu z koordynatorem wizytacji wyznaczonym z ramienia Uczelni na bieżąco prowadzono koordynację działań wspierających sprawny i zgodny z harmonogramem przebieg wizytacji.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	geografia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{[1],[2]}	nauki o ziemi i środowisku 52,5%, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna 47,5 %	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów, 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	120 godz./ 5 ECTS dodatkowo 30 godz./spec. nauczycielska	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	nauczycielska	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	191	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1965	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	95,5	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	156	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	54	-

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku geografia wpisują się w misję i strategię Uniwersytetu Gdańskiego, są też spójne ze strategią Wydziału Oceanografii i Geografii oraz z wewnętrznym systemem jakości kształcenia przyjętym w Uczelni. Koncepcja i cele kształcenia na obu stopniach studiów uwzględniają interdyscyplinarny charakter geografii. W przypadku studiów pierwszego stopnia interdyscyplinarność tę uwidacznia niemal równy podział punktów ECTS przypisanych dyscyplinie nauki o Ziemi i środowisku oraz dyscyplinie geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. Na studiach drugiego stopnia koncepcja kształcenia została zarysowana podobnie szeroko. Koncepcja i cele kształcenia na kierunku geografia, na obu poziomach studiów, bazują na doświadczeniu naukowym i aplikacyjnym pracowników Instytutu Geografii, reprezentujących dyscypliny nauki o Ziemi i środowisku oraz geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. Koncepcja i cele kształcenia są zorientowane na potrzeby rynku pracy, co wyraża się przez położenie nacisku zarówno na rozwój konkretnych, pożądanych na rynku pracy umiejętności (np. posługiwanie się narzędziami geoinformatycznymi), jak też uwzględnienie znaczenia kompetencji miękkich (komunikatywność, elastyczność, umiejętność pracy w grupie), które stanowią mocną stronę ocenianej koncepcji kształcenia. W raporcie samooceny podkreślono, że programy studiów na kierunku geografia kształtowano przy udziale interesariuszy zewnętrznych. W skład działającej od listopada 2019 roku Rady Programowej ocenianego kierunku studiów wchodzi zaledwie jeden przedstawiciel otoczenia społeczno-gospodarczego. Spotkanie zespołu oceniającego z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego wykazało jednak silne związki pomiędzy Jednostką a otoczeniem zewnętrznym, które przekładają się na sposób w jaki kształtowana jest koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku, jednakże rekomendowane jest sformalizowanie sposobu konsultowania koncepcji kształcenia z otoczeniem społeczno-gospodarczym w większym zakresie niż dotychczas.

Kierunkowe efekty uczenia się (dla wygaszonych już studiów II stopnia – efekty kształcenia) uwzględniają wiedzę, umiejętności i kompetencje. Są zgodne z ogólnoakademickim profilem kształcenia (zajęcia o charakterze badawczym stanowią większość na obu poziomach studiów) i odpowiadają właściwym poziomom (VI i VII) Polskiej Ramy Kwalifikacji. Kierunkowe efekty uczenia się/kształcenia są odpowiednio uszczegółowione i uwzględniają aktualny stan wiedzy obu wskazanych wyżej dyscyplin geograficznych. Proponowane efekty uczenia się eksponują interdyscyplinarny i integrujący charakter geografii, np. K_W01 „student zna w zaawansowanym stopniu specyfikę geografii jako dyscypliny integrującej wiedzę z różnych dziedzin, jej genezę i rozwój oraz specyfikę nauk geograficznych, ich strukturę wewnętrzną, przedmiot badań i miejsce w systemie nauk”. Są też powiązane z zakresem badań prowadzonym przez uczelnię w tych dyscyplinach, np. dla studiów I stopnia K_W03 „student zna w zaawansowanym stopniu procesy i zjawiska zachodzące w środowisku przyrodniczym Ziemi, ze szczególnym uwzględnieniem procesów i zjawisk zachodzących na terenie Polski a zwłaszcza Pobrzeży i Pojezierzy Południowobałtyckich”. Efekty uczenia się uwzględniają kompetencje badawcze (np. dla studiów I stopnia K_U01, K_U03, K_U04), umiejętność komunikowania się w języku obcym (K_U10) oraz kompetencje społeczne niezbędne w działalności badawczej (K_U08, K_U09). Efekty uczenia się/kształcenia są realistyczne, a sposób ich sformułowania pozwala na opracowanie systemu ich weryfikacji. Regulacje prawne dotyczące standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela spowodowały konieczność dostosowania specjalizacji nauczycielskiej na II stopniu studiów do nowego standardu, jednakże ze względu na wygaszenie studiów dostosowania tego nie przeprowadzono. Studenci, którzy rozpoczęli studia I stopnia w roku 2019/2020 realizują program studiów według obowiązujących wymogów prawnych. Możliwość kontynuacji kształcenia na studiach II stopnia zapewnia uruchomienie od roku

akademickiego 2020/21 dwóch nowych kierunków studiów magisterskich kształcących geografów: geografia fizyczna z geoinformacją oraz geografia społeczno-ekonomiczna z elementami GIS.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1¹

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku jest spójna, wpisuje się w cele i misję Uczelni, jest spójna z profilem badawczym Wydziału Oceanografii i Geografii oraz odpowiada na zapotrzebowanie otoczenia społeczno-gospodarczego. Efekty uczenia są spójne z koncepcją kształcenia i odpowiadają właściwym poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji. Zostały sformułowane czytelnie, są możliwe do osiągnięcia i weryfikacji. Uwzględniają kompetencje niezbędne w pracy badawczej oraz zawarte w standardach kształcenia nauczycieli.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe realizowane na kierunku geografia są zgodne z aktualnym stanem wiedzy dyscyplin nauki o Ziemi i środowisku oraz geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. Są ściśle powiązane z doświadczeniem badawczym pracowników Instytutu Geografii i wykorzystują ich dorobek naukowy, co odzwierciedla m.in. uwzględnienie szerokiego spektrum zagadnień dotyczących Pobrzeży i Pojezierzy Południowobałtyckich oraz województwa pomorskiego. Treści programowe odpowiadają określonym dla kierunku efektom uczenia się. Treści programowe dla specjalności nauczycielskiej studiów pierwszego stopnia realizowanych od roku 2019/2020 są zgodne ze standardami określonymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25.07.2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. 2019 poz. 1450), ale nie obejmują całego ich zakresu. Realizowane jest przygotowanie merytoryczne, psychologiczno-pedagogiczne, podstawy dydaktyki i emisja głosu oraz przygotowanie dydaktyczne. Kontynuacja kształcenia przewidziana jest na studiach II stopnia, w ramach nowo utworzonych kierunków geografia fizyczna z geoinformacją oraz geografia społeczno-ekonomiczna z elementami GIS.

Studia I stopnia obejmują 6 semestrów (180 ECTS, równo podzielonych między semestry), zaś studia II stopnia 4 semestry (4x30 ECTS, łącznie 120). Nakład pracy studenta oszacowano uwzględniając tzw. godziny kontaktowe i pracę własną. Łączna liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału

---

¹W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

nauczycieli akademickich i studentów umożliwia osiągnięcie przez studentów wszystkich zakładanych efektów uczenia się. Jednak uwzględnianie jako godzin bezpośredniego kontaktu z nauczycielem znaczącej części oferowanych w semestrze godzin konsultacji (w większości przypadków jest to 8-10 godzin, ale np. dla geografii osadnictwa 23 godziny) zawyża liczbę godzin kontaktowych. Jeżeli każdy student miałby korzystać z tej liczby godzin konsultacji, spotkania te musiałyby mieć charakter uzupełniających zajęć. Zgodnie z przedstawionym w raporcie samooceny oszacowaniem, liczba punktów ECTS uzyskiwanych w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem wynosi 95,5 na studiach I stopnia, jednak z uwzględnieniem wskazanej wyżej "nadwyżki" godzin przyjętej jako konsultacje. Rekomendowane jest przeprowadzenie weryfikacji liczby godzin zajęć oraz przydziału punktów ECTS realizowanych w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim. Sekwencja zajęć i ich forma zapewnia osiągnięcie efektów uczenia się. Na studiach I stopnia w pierwszym i drugim semestrze dominują przedmioty stanowiące bazę dla nauk geograficznych, takie jak astronomia, matematyka, geologia. Na drugim roku studenci zdobywają szczegółową wiedzę z zakresu subdyscyplin geografii fizycznej i społeczno-ekonomicznej. Trzeci rok służy pogłębieniu zagadnień z zakresu geografii fizycznej i społeczno-ekonomicznej, w powiązaniu z tematyką badawczą reprezentowaną w Instytucie Geografii oraz przygotowaniu pracy dyplomowej. Program studiów II stopnia (wygaszonych w roku 2019/20) obejmował cztery obszary: pogłębienie podstaw wiedzy geograficznej np. przedmiot *system środowiska przyrodniczego*, szczegółowe subdyscypliny geograficzne np. *geografia ludności*, *limnologia stosowana*, zagadnienia metodyczne np. *metody analizy przestrzennej* oraz zrównoważone planowanie i gospodarowanie przestrzenią np. *zintegrowane zarządzanie obszarami przybrzeżnymi*. Bezpośrednio przygotowaniu pracy magisterskiej służyły seminarium magisterskie i pracownia magisterska. Zajęcia mają zróżnicowaną formę; są to przede wszystkim wykłady oraz ćwiczenia audytoryjne i laboratoryjne. Forma zajęć w ramach poszczególnych przedmiotów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Program studiów I stopnia uwzględnia szerokie spektrum ćwiczeń terenowych, zarówno o charakterze metodycznym jak i regionalnym. Tego typu zajęcia są bardzo ważnym elementem kształcenia geograficznego. 30% punktów ECTS na studiach I stopnia i 48% punktów ECTS na studiach II stopnia przypisano zajęciom do wyboru. Do puli tej wchodzi też wybór języka obcego i seminarium magisterskiego. W przypadku modułów do wyboru na 5 i 6 semestrze studiów I stopnia należy wybrać jeden z dwóch oferowanych przedmiotów. Na studiach magisterskich, oprócz języka obcego i 30 h wykładów do wyboru, student wybiera(ł) tylko seminarium i pracownię magisterską. Tak sformułowany program, aczkolwiek spełnia wymogi formalne, jest w swej istocie dość mało elastyczny. Według pracowników Instytutu Geografii stosowane rozwiązanie jest dostosowane do malejącej liczby studentów i pozwala na efektywne zarządzanie przydzielaniem zajęć pracownikom. Przedstawione rozwiązanie zapewnia właściwą jakość kształcenia. Należy podkreślić, że poza obowiązkowym programem studiów studenci obu stopni mogą realizować dodatkowe przedmioty do wyboru prowadzone w języku angielskim oraz zajęcia w ramach Programu Tutor Wydziału Oceanografii i Geografii. Program studiów I stopnia obejmuje zajęcia związane z dyscypliną nauki o Ziemi i środowisku (95 ECTS, 52,5%) oraz geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna (85 ECTS, 47,5%), co odpowiada wskazaniu nauk o Ziemi i środowisku jako dyscypliny wiodącej. Wskazane dyscypliny są zgodne z profilem działalności naukowej instytutu, z którego rekrutują się niemal wszyscy nauczyciele prowadzący zajęcia na omawianym kierunku. Program zajęć na studiach I stopnia obejmuje 120 h (8 ECTS) zajęć z języka obcego, zakończonych egzaminem na poziomie B2. Oferowane są lektoraty z 5 języków stanowiących podstawę komunikacji międzynarodowej, przy czym większość studentów wybiera język angielski. Zajęcia organizowane są przez Studium Języków Obcych; łączenie studentów różnych kierunków umożliwia poziomowanie grup i oferowanie różnych języków.

Umiejętności językowe kształtowane są też poprzez wykorzystywanie literatury w językach obcych, przede wszystkim angielskiej – na I stopniu głównie w ramach seminarium dyplomowego, na studiach magisterskich jako literatury do innych zajęć np. *system środowiska przyrodniczego*. Studenci mają możliwość wyboru przedmiotów realizowanych w języku angielskim. Instytut Geografii oferuje 11 wykładów (wszystkie 15 h) pogłębiających treści zawarte w programie studiów, zarówno w zakresie nauk o Ziemi i środowisku np. *statistics in physical geography* jak i geografii społeczno-ekonomicznej np. *new cultural geography*. Studenci mogą również uczestniczyć w zajęciach w jęz. Angielskim oferowanych przez WOIG Jedenaście wykładów różnej długości (10-45 h) obejmuje przede wszystkim specjalistyczne treści z zakresu oceanografii, ale są wśród nich również kursy zbieżne z programem studiów kierunku geografia np. *ecosystem based management*. Zespół oceniający stwierdza, że opisana oferta jest jednak w dużym stopniu teoretyczna; ze względu na małą liczbę studentów uruchomiane są tylko pojedyncze kursy Program studiów obejmuje zajęcia z dziedziny nauk społecznych lub humanistycznych. W programie studiów I stopnia jako przedmioty z tej grupy wskazano jedynie 3 przedmioty łącznie za 4 ECTS (*ochrona własności intelektualnej, socjologia, ekonomia i przedsiębiorczość*), w rzeczywistości przedmiotów z obszaru nauk społecznych jest wiele więcej, w grupie tej mieszczą się bowiem wszystkie zajęcia związane z dyscypliną geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna (m.in. *geografia polityczna, geografia osadnictwa, gospodarka przestrzenna z elementami planowania przestrzennego*). Należy zatem uznać, że oferta spełnia stawiane wymagania. Przygotowanie do zawodu nauczyciela (program realizowany aktualnie na studiach I stopnia), oprócz zajęć przygotowujących merytorycznie do nauczania geografii, obejmuje również moduły przygotowania w zakresie psychologiczno-pedagogicznym (15 ECTS) i dydaktycznym (10 ECTS). Moduły te obejmują zajęcia o zróżnicowanych formach (wykłady, ćwiczenia, praktyki). Sposób organizacji tych zajęć jest zgodny z regułami i wymaganiami określonymi przepisami prawa. Kontynuacja kształcenia przewidziana jest na studiach II stopnia, w ramach nowo utworzonych kierunków geografia fizyczna z geoinformacją oraz geografia społeczno-ekonomiczna z elementami GIS. Kształcenie na kierunku geografia prowadzone jest z wykorzystaniem klasycznego zestawu metod, obejmujących przede wszystkim wykłady z prezentacją multimedialną, dyskusje oraz ćwiczenia polegające m.in. na wykonaniu lub analizie map czy zadaniach obliczeniowych. Informacje zawarte w sylabusach oraz przeprowadzone hospitacje wskazują, że stosowane metody dydaktyczne są zróżnicowane i dostosowane do przekazywanej wiedzy oraz rozwijanych umiejętności. Umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Środki i narzędzia dydaktyczne są właściwie dobrane. Stosowanie w ramach różnych przedmiotów np. *społeczne uwarunkowania działalności gospodarczej, seminaria dyplomowe*) organizacji pracy właściwej projektom badawczym skłania studentów do samodzielności oraz umożliwia przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej. Wykorzystanie w materiałach obcojęzycznych w ramach wielu przedmiotów ułatwia opanowanie języka na poziomie właściwym dla poziomu studiów, dotyczy to jednak przede wszystkim języka angielskiego. Z sylabusów wynika, że trakcie lektoratów kładzie się nacisk na wzajemną komunikację między uczestnikami (praca w grupie), co sprzyja uzyskaniu właściwych kompetencji językowych. Indywidualna Organizacja Studiów, której zasady określono w Regulaminie Studiów i które są doprecyzowane przez Dziekana indywidualnie dla każdego studenta, umożliwia dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb. Z tej formy organizacji studiów mogą korzystać m.in. studenci w ciąży lub wychowujący dziecko, studenci z niepełnosprawnością jak też studiujący na dwóch lub więcej kierunkach studiów. Ze spotkań przeprowadzonych podczas wizytacji wynika, że studenci z niepełnosprawnością korzystają z indywidualnej organizacji studiów oraz mogą liczyć na efektywną pomoc ze strony Dziekana ds. Studenckich (jak wynika ze spotkań podczas wizytacji, w mniejszym stopniu ze strony Pełnomocnika

ds. Studentów Niepełnosprawnych powołanego decyzją Dziekana). Studenci szczególnie zdolni mogą otrzymać wsparcie w postaci indywidualnej organizacji studiów z opieką naukową. Z indywidualnej organizacji studiów bez opieki naukowej skorzystało w latach 2017-2020 37 osób, natomiast z opieką naukową – 7 osób. Interesującą możliwością indywidualnego rozwoju studenta jest działający na Wydziale Oceanografii i Geografii system tutoringu akademickiego. Jest on dostępny dla każdego studenta terminowo realizującego program studiów (tutoring to dodatkowe zajęcia). W latach 2014-2019 w Instytucie Geografii zrealizowano 28 tutoriali o różnorodnej tematyce, np. *miejski plan adaptacji do zmian klimatu na przykładzie Grudziądza* lub *hydrograficzny „mini przewodnik” po tatrzańskich potokach*. Efektem zrealizowanych projektów jest 10 współautorskich publikacji w czasopiśmie naukowym Tutoring Gedanensis. Zgodnie z programem studiów wszystkie zajęcia z wyjątkiem szkolenia bibliotecznego powinny być realizowane stacjonarnie. Ze względu na zagrożenie epidemią, zgodnie z zarządzeniem Rektora zajęcia w semestrze zimowym 2020/2021 odbywają się zdalnie, z pojedynczymi wyjątkami z wykorzystaniem pakietu MS Teams. Przeprowadzone hospitacje wskazują, że zajęcia odbywają się bez większych problemów technicznych, a program realizowany jest na bieżąco. Uniwersytet Gdański zapewnia wszystkim studentom bezpłatny dostęp do usługi Office 365. Wykorzystywany jest też, zintegrowany z Office 365, Portal Edukacyjny UG. Z formuły zdalnej wyłączone są ćwiczenia laboratoryjne lub terenowe, które ze względu na konieczność uzyskanie efektów uczenia muszą mieć charakter stacjonarny: *astronomiczne podstawy geografii, kartografia i topografia, hydrologia i oceanografia, geograficzne systemy informacyjne, ćwiczenia terenowe – geografia społeczna*. Zajęcia te zostały zrealizowane w formie zblokowanej, stacjonarnie z zachowaniem reżimu sanitarnego, w październiku 2020.

Program studiów I stopnia obejmuje 120 godzin praktyk zawodowych za które student uzyskuje 5 pkt. ECTS. Studenci specjalności nauczycielskiej oprócz praktyk zawodowych odbywają też praktykę dydaktyczną w ramach przygotowania w zakresie dydaktycznym (na studiach I stopnia cyklu 2019/2020 30 h), co jest zgodne z wymaganiami w tym zakresie. Kontynuacja praktyk dydaktycznych odbywa się na studiach II stopnia w ramach dwóch nowo utworzonych kierunków geograficznych. Praktyki zawodowe należy zaliczyć do końca 6 semestru, podczas przerwy letniej bądź w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych. Wymiar praktyk i ich umiejscowienie w planie studiów są właściwe. Zasady odbywania praktyk określono w Regulaminie studenckich praktyk obowiązkowych (Załącznik nr 1 do Zarządzenia Dziekana nr 14/DzOiG/19). Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są spójne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć. Wydział Oceanografii i Geografii zawarł porozumienia w sprawie organizacji praktyk z niemal dwustoma instytucjami. W latach 2017 – 2019 studenci kierunku geografia odbywali praktyki w 104 różnych instytucjach. Dużą ich część stanowiły placówki badawcze (np. IMGW w Gdyni) oraz jednostki samorządowe (starostwa, urzędy miejskie, urzędy gmin). Studenci specjalności nauczycielskiej mogą odbyć praktykę w szkołach (np. VIII LO w Gdańsku), jednak nie jest ona wliczana do praktyki będącej częścią przygotowania dydaktycznego. Dobór miejsc odbywania praktyk umożliwia ich prawidłową realizację i osiągnięcie efektów uczenia się. Student samodzielnie wybiera zakład pracy, w którym chciałby odbyć praktyki i nawiązuje z im kontakt samodzielnie bądź z pomocą kierownika praktyk. Praktyka zawodowa może być też, za zgodą Prodziekana, realizowana w miejscu pracy zawodowej innej lub wolontaryjnej studenta, o ile są one zgodne z kierunkiem kształcenia. Osiągnięcie efektów uczenia się weryfikowane jest przez Kierownika praktyk na podstawie dziennika praktyk zawierającego karty pracy z wykazem zadań wykonanych przez studenta oraz opinii o przebiegu praktyki przedstawionej przez opiekuna z zakładu pracy. W przypadku osób ubiegających się o zaliczenie praktyk na podstawie zatrudnienia lub wolontariatu przeprowadzana jest rozmowa zaliczeniowa. Zgodnie z sylabusem osiągnięcie każdego z zakładanych elementów uczenia się podlega

ocenie kierownika praktyk. Każdemu z kierunków studiów prowadzonych na wydziale przypisany jest opiekun praktyk. W trakcie całego procesu realizacji praktyk, zaczynając od wyboru miejsca, student może korzystać z indywidualnych konsultacji z kierownikiem i opiekunem praktyk, który czuwać nad ich prawidłową realizacją. Zgodnie z raportem samooceny, studenci są informowani o zasadach odbywania i zaliczania praktyk na zebraniu prowadzonym przez kierownika i opiekunów praktyk na początku roku akademickiego. Zasady te ujęte są również w sylabusie praktyk. Hospitacje praktyk odbywają się sporadycznie, w przypadku zgłoszenia przez studentów bądź zakład pracy problemów w realizacji praktyki. Podczas rozmowy z zespołem oceniającym pracodawcy podkreślali, że w miarę swoich możliwości chętnie przyjmują studentów geografii na praktyki, bo dzięki swojemu dobremu przygotowaniu merytorycznemu, ale też obyciu z narzędziami i terenem, wnoszą realny wkład w pracę firmy. Wskazywano też, że odbyta praktyka znajduje niekiedy kontynuację w zatrudnieniu absolwenta w danej firmie.

Zajęcia na kierunku geografia odbywają się od poniedziałku do piątku, od 8.00 do maksymalnie 18.30, ich rozplanowanie umożliwia efektywną naukę. W harmonogramie zajęć drugiego semestru studiów I stopnia uwzględniono tydzień na ćwiczenia terenowe, co pozwala na ich realizację poza sezonem wakacyjnym (korzystne ekonomicznie i umożliwiające letni wypoczynek). Plan zajęć podawany jest do wiadomości studentów co najmniej 7 dni przed rozpoczęciem zajęć, co jest odpowiednim wyprzedzeniem. W semestrze zimowym 2020/2021 w harmonogramie zajęć uwzględniono stacjonarne zajęcia laboratoryjne, które zorganizowano w październiku, w sposób umożliwiający zachowanie zasad reżimu sanitarnego. Zbalansowano również liczbę dni tygodnia, planując odrobienie zajęć przypadających w dniach świątecznych (środy 11.11 i 6.01). Weryfikacja i ocena efektów uczenia się realizowana jest w trybie ciągłym, poprzez prace etapowe i kolokwia oraz w trakcie dwutygodniowej sesji egzaminacyjnej kończącej każdy semestr. Moduły właściwe dla specjalizacji nauczycielskiej (przygotowanie dydaktyczne i psychologiczno-pedagogiczne) są wkomponowane w plan zajęć w sposób umożliwiający połączenie ich realizacji z przedmiotami kierunkowymi.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Treści kształcenia w programie studiów na kierunku geografia są zgodne z efektami uczenia się oraz z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie nauki o Ziemi i środowisku oraz dyscyplinie geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, ich kompleksowość zapewnia uzyskanie zakładanych efektów uczenia się, również w odniesieniu do obowiązujących standardów kształcenia nauczycieli (przy założeniu kontynuacji nauki na studiach II stopnia).

Określony w planie studiów czas ich trwania, oraz nakład pracy mierzony ECTS zapewniają osiągnięcie efektów uczenia się. Sumaryczny nakład pracy został oszacowany poprawnie, rekomenduje się weryfikację stosunku godzin kontaktowych do pracy własnej studenta. Sekwencja przedmiotów, oraz dobór form i liczby zajęć zapewniają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się oraz elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia. Uwzględniono różnorodne ćwiczenia terenowe, będące niezbędnym elementem kształcenia geografa. Program zajęć obejmuje wymaganą liczbę zajęć związanych z prowadzoną w jednostce działalnością naukową, uwzględnia zajęcia z języka obcego oraz właściwą liczbę zajęć z dziedziny nauk społecznych lub humanistycznych. Program kształcenia w ramach specjalności nauczycielskiej jest zgodny z obowiązującymi standardami, przy założeniu kontynuacji nauki na II stopniu kształcenia (co umożliwiają dwa nowo otwarte kierunki studiów geograficznych).

Stosowane metody kształcenia łączą tradycję akademicką z nowoczesnymi narzędziami i kanałami komunikacji. Skuteczne wykorzystanie tych ostatnich zadecydowało o powodzeniu procesu dydaktycznego w warunkach pandemii. Stosowane metody kształcenia przygotowują studentów do działalności naukowej, umożliwiają uzyskanie właściwych kompetencji językowych oraz indywidualizację ścieżki kształcenia.

Obowiązkowe praktyki zawodowe umożliwiają studentom zdobycie doświadczenia na rynku pracy oraz wykorzystanie w praktyce treści przyswojonych podczas studiów. Efekty uczenia się i treści programowe zakładane dla praktyk stanowią integralną część program studiów. Dobór miejsc odbywania praktyk oraz ich opiekunów umożliwia prawidłową realizację praktyk, a sposób dokumentacji pozwala na kompleksową weryfikację osiągniętych efektów uczenia się. Dla studentów przygotowujących się do wykonywania zawodu nauczyciela przewidziano praktykę dydaktyczną (w niepełnym wymiarze godzin określonych w obowiązujących standardach, zakłada się kontynuację tej praktyki na studiach II stopnia).

Proces nauczania i uczenia się jest zorganizowany prawidłowo, umożliwiając efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na studia oraz weryfikację wszystkich efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Zasady rekrutacji przyjmowane są uchwałą Senatu Uniwersytetu Gdańskiego na rok przed rozpoczęciem roku akademickiego, którego dotyczy rekrutacja. Rekrutacja prowadzona jest z wykorzystaniem Internetowej Rejestracji Kandydatów. Przyjęcie na I stopień studiów następuje na podstawie ocen na świadectwie maturalnym, natomiast na II stopień w oparciu o oceny na dyplomie studiów I stopnia. Zasady rekrutacji są jasno określone i umożliwiają dobór odpowiednich kandydatów. Np. w rekrutacji na studia I stopnia największe znaczenie ma ocena z geografii. O przyjęcie na studia II stopnia mogą się ubiegać absolwenci wszystkich kierunków studiów wyższych. Zasady rekrutacji są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów określa Uchwała Senatu nr 123/19. Do Biura Jakości Kształcenia, które koordynuje proces na poziomie Uczelni, nie wpłynął dotychczas żaden wniosek związany z kierunkiem geografia.

Warunki i procedury uznawania efektów kształcenia uzyskanych w innej uczelni, w tym zagranicznej, określono w Regulaminie Studiów. Umożliwiają one identyfikację efektów uczenia się oraz ocenę ich adekwatności do efektów uczenia się określonych w programie studiów. Decyzje tego typu podejmuje Prodziekan w oparciu o złożone przez studenta podanie, opinię prowadzącego przedmiot i przedstawioną dokumentację. W przypadku studentów wyjeżdżających na uczelnię zagraniczną w ramach programu ERASMUS+ jest to zatwierdzony przez instytutowego Koordynatora Learning Agreement oraz wykaz zaliczeń.

Zasady i procedury dyplomowania określono Regulaminem Studiów, Zarządzeniem Dziekana nr 2/DzOiG/18 z dnia 06.04.2018 r. w sprawie wewnętrznych zasad jakości kształcenia oraz Uchwałą Rady Instytutu Geografii z dnia 25.05.2017 r. w sprawie zasad przeprowadzania egzaminów dyplomowych. Procedury te zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się przewidzianych dla całego procesu studiów. Zasady realizacji pracy dyplomowej dość elastyczne, co wydaje się służyć uwalnianiu potencjału badawczego studenta. Poza typową pracą pisemną dopuszcza się realizację pracy dyplomowej w formie artykułu naukowego bądź pracy projektowej. Dopuszcza się też pracę zespołową, o ile możliwe jest ustalenie wkładu pracy studenta. Praca magisterska może być napisana w całości w języku angielskim. Z przedstawionych dokumentów nie wynika, że możliwości te są wykorzystywane. Nieliczne (w latach 2012-2019 było ich 20) prace dyplomowe powstają jako część realizowanych przez pracowników instytutu projektów badawczych. Co zrozumiałe, tego typu prace są znacznie częstsze na studiach II stopnia (w latach 2011-19: 17). Prace dyplomowe zweryfikowane przez zespół oceniający spełniały wymogi stawiane tego typu opracowaniom, ich jakość była jednak bardzo zróżnicowana. W kilku przypadkach wyróżniając się oryginalnością podjętego tematu i zaangażowaniem dyplomanta w jego realizację, w innych jednak zdradzały brak umiejętności analitycznych dyplomanta, bądź też bazowały na nieaktualnych źródłach, co może wskazywać na brak wystarczającej opieki ze strony opiekuna pracy, stąd rekomendowane jest wypracowanie mechanizmów pozwalających na monitorowanie jakości powstających prac dyplomowych, w tym analizowanie oraz upowszechnianie ich wyników w celu podnoszenia jakości procesu dyplomowania.

Weryfikacja postępów studenta i osiągania efektów uczenia się realizowana jest w trybie semestralnym, poprzez zaliczanie wszystkich zajęć przewidzianych programem studiów. Szczegółowe kryteria zaliczenia są podane w sylabusach przedmiotów. W ocenie efektów kształcenia stosowane są różnorodne narzędzia, obejmujące zarówno różnorodne formy wypowiedzi ustnej i pisemnej studentów, jak też obserwację ich pracy i sposobu realizacji zadań. Metody weryfikacji efektów uczenia się, szczegółowo przedstawione w sylabusach przedmiotów, są skuteczne i efektywne. Umożliwiają sprawdzenie przygotowania do prowadzenia działalności naukowej (np. poprzez realizację projektów grupowych, prace pisemne o cechach prac badawczych) oraz ocenę opanowania języka obcego na wymaganym poziomie (końcowy egzamin językowy). Prace etapowe (przede wszystkim prezentacje i różnego typu prace pisemne) oraz kolokwia i prace egzaminacyjne (głównie prace pisemne, zestawy pytań zamkniętych oraz otwartych), z którymi zapoznał się zespół oceniający umożliwiają prawidłową weryfikację efektów uczenia się. Ocena efektów uczenia się osiąganych na praktykach zawodowych odbywa się na podstawie dziennika praktyk oraz opinii o przebiegu praktyki wystawianej przez pracodawcę. Opinia ta ocenia m.in., znajomość podstawowej terminologii z danej dziedziny, umiejętność wykorzystywania posiadanej wiedzy oraz stosowania właściwych metod i narzędzi. Zgodnie z raportem samooceny kompetencje językowe w zakresie języka specjalistycznego weryfikowane są poprzez sprawdzanie znajomości literatury obcojęzycznej, szczególnie w ramach seminariów licencjackiego i magisterskiego. Metody weryfikacji efektów uczenia się na specjalności nauczycielskiej w dużym stopniu uwzględniają ocenę praktycznych działań studenta (np. obserwacja działań na zajęciach prowadzonych w szkole, analiza treści i sposobu formułowania refleksji w formie pisemnej bądź ustnej), są zgodne z wymaganiami w tym zakresie. Ocena efektów uczenia się na praktykach pedagogicznych na specjalności nauczycielskiej odbywa się na podstawie opinii wystawionej przez nauczyciela–opiekuna oraz oceny dziennika praktyk zawierającego dokumentację praktyki.

Zarządzenie Dziekana nr 2/DzOiG/15 z dnia 22.04.2015 r. w sprawie gromadzenia i przechowywania dokumentacji potwierdzającej osiągnięcie założonych efektów kształcenia szczegółowo opisuje charakter dokumentów potwierdzających osiągnięcie efektów kształcenia oraz sposób ich archiwizowania. Zgodnie z tym zarządzeniem,teczka z pełną dokumentacją przedmiotu powinna być przechowywana przynajmniej przez rok od zakończenia ostatniego dnia semestru, w którym prowadzone były zajęcia.

Elementem weryfikującym efekty uczenia się i potwierdzającym właściwe przygotowanie studentów do pracy badawczej jest ich aktywność publikacyjna. W latach 2011-2019 studenci byli współautorami (25) bądź autorami (7) 32 publikacji naukowych, które ukazały się w polsko, bądź anglojęzycznych czasopismach lub monografiach.

Monitoring losów zawodowych absolwentów na poziomie Uczelni jest na etapie wdrażania, natomiast z danych z Ogólnopolskiego Systemu Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów (ELA) szkół wyższych dotyczących absolwentów studiów II stopnia w 2017 wynika, że byli oni wynagradzani niżej, niż absolwenci innych kierunków geograficznych w Polsce, ale w powiecie zamieszkania ryzyko ich bezrobocia było mniejsze, niż absolwentów innych kierunków studiów. Podczas spotkania z zespołem oceniającym pracodawcy zatrudniający absolwentów kierunku geografia wielokrotnie podkreślali ich dobre przygotowanie, zwracając uwagę zarówno na kompetencje miękkie (łatwość uczenia się, umiejętność pracy w zespole) jak i konkretne umiejętności (poruszanie się w terenie, znajomość narzędzi GIS).

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zapewniają równe traktowanie studentów, są bezstronne, rzetelne i przejrzyste. Są też możliwe do zaadaptowania ich do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Studenci otrzymują informację zwrotną dotyczącą osiągnięcia efektów uczenia się. Studenci i pracownicy wiedzą, do kogo powinni zwrócić się w sytuacjach konfliktowych, są świadomi naganności oraz konsekwencji zachowań nieetycznych i niezgodnych z prawem związanych z weryfikacją efektów uczenia się.

Stosowane metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się pozwalają na skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich zakładanych efektów uczenia się, w tym przygotowania do działalności naukowej oraz osiągnięcie właściwego dla poziomu studiów poziomu kompetencji językowych, w zakresie kształcenia nauczycieli są zgodne z obowiązującymi standardami.

Dowodem na osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się są prace etapowe, egzaminacyjne oraz dzienniki praktyk. Ich forma, tematyka oraz metodyka są dostosowane do zakresu przeprowadzanej oceny. Studenci kierunku geografia są autorami lub współautorami publikacji naukowych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku geografia posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy oraz reprezentują dyscypliny naukowe: nauki o Ziemi i środowisku oraz geografię społeczno-ekonomiczną i gospodarkę przestrzenną, do których przyporządkowany został oceniany kierunek. Powyższe stwarza dobrą podstawę do prawidłowej realizacji zajęć oraz nabywania przez studentów kierunku geografia kompetencji przewidzianych w PRK (w tym kompetencji badawczych) oraz umożliwia realizację treści programu studiów oraz osiągnięcia założonych efektów uczenia się. Osoby zewnętrzne prowadzące zajęcia na kierunku geografia (tj. 2 pracowników innych uczelni, w tym 1 zagranicznej) posiadają wiedzę i doświadczenie w zakresie prowadzonych zajęć.

Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich jest odpowiednia i prawidłowa oraz nie budzi zastrzeżeń. Obecnie obsada zajęć na kierunku geografia jest następująca: 6 profesorów tytularnych, 12 doktorów habilitowanych, 36 doktorów i 8 magistrów. Liczebność kadry w stosunku do liczby studentów jest bardzo dobra i wynosi obecnie 7,2, co umożliwia prawidłową realizację zajęć. Na podstawie przeglądu kadry akademickiej i innych osób prowadzących zajęcia na kierunku geografia można stwierdzić, iż wszystkie osoby posiadają kompetencje dydaktyczne oraz odpowiedni dorobek umożliwiające prawidłową realizację zajęć. Również przydział zajęć oraz obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia umożliwia prawidłową realizację zajęć. Obciążenie godzinowe prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy jest zgodne z wymaganiami. W niektórych przypadkach można jednak zoptymalizować dobór pracowników do prowadzonych przedmiotów. W tym celu należy włączyć do procedury układania obciążeń Radę Programową ds. kierunku geografia, która powinna przedkładać dziekanowi wydziału ostateczną propozycję obsady zajęć. Obecna sytuacja związana z COVID-19 wymusiła realizację zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W poprzednim semestrze, który należy traktować jako eksperymentalny, bardzo szybko dostosowano system kształcenia do formy zdalnej. W związku z tym obecnie nauczyciele akademicy są przygotowani do prowadzenia zajęć, a ich realizacja jest na bieżąco kontrolowana przez wydział.

Polityka kadrowa prowadzona w Uniwersytecie Gdańskim, w tym na Wydziale Oceanografii i Geografii jest transparentna i nie budzi zastrzeżeń. Uczelnia stosuje zasady polityki zatrudnienia polegające na przeprowadzaniu otwartych konkursów na stanowiska naukowo-dydaktyczne zgodnych z odpowiednimi wymaganiami dotyczącymi zarówno dorobku naukowego, jak i kompetencji dydaktycznych. Osobami kreującymi właściwą politykę kadrową w Uczelni są kierownicy jednostek organizacyjnych oraz dziekan. Określają oni kwalifikacje niezbędne na w/w stanowiskach, które stanowią podstawę wymagań konkursowych. Pozwala to na zatrudnianie właściwych kandydatów na odpowiednie stanowiska i zapewnienie ciągłości procesu kształcenia. W okresie ostatnich 5 lat (2015–2019) spośród pracowników naukowo-dydaktycznych prowadzących zajęcia na kierunku geografia 2 osoby uzyskały tytuły naukowe profesora, 3 osoby stopień naukowy doktora habilitowanego, a 19 osób uzyskało stopień doktora. Wśród tych ostatnich 8 osób zatrudniono na wydziale jako pracowników naukowo-dydaktycznych, co jest adekwatne w stosunku do potrzeb dydaktycznych.

Rozwój i doskonalenie kadry są prawidłowe. Na Wydziale Oceanografii i Geografii istnieje system wspierania i motywowania kadry oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych. Polega on na odpowiednio skonstruowanym wewnętrznym systemie podziału środków finansowych pochodzących z dotacji na utrzymanie potencjału badawczego opartym wyłącznie na osiągnięciach publikacyjnych

pracowników wydziału z list ministerialnych oraz na recenzowanych monografiach. Pozwala on jednocześnie na permanentny wzrost liczby artykułów naukowych opublikowanych w renomowanych czasopismach. Zasady te zostały zatwierdzone przez Radę Wydziału Oceanografii i Geografii na posiedzeniu w dniu 18.02.2011 r. i wdrożone Zarządzeniem Dziekana nr 2/DzOiG/11 z dnia 4.04.2011 r. Ponadto od kilku lat na wydziale funkcjonuje system nagród dziekana obejmujący wszystkich pracowników, którzy publikują wyniki swoich badań w renomowanych czasopismach naukowych o najwyższej punktacji na liście A MNiSW. W efekcie prowadzenie badań naukowych na wysokim poziomie idzie w parze z podnoszeniem kwalifikacji naukowych oraz jednocześnie umiejętności dydaktycznych. Te ostatnie są także polepszane poprzez udział w konferencjach dydaktycznych, szkoleniach dydaktycznych, czy stażach zagranicznych. a także konferencjach dedykowanych dydaktyce. Na uwagę zasługuje realizowany na wydziale tutoring akademicki w ramach środków zaplanowanych w projekcie ProUG. Tutorzy rokrocznie uczestniczą w Ogólnopolskim Kongresie Tutoringu podnosząc swoje kwalifikacje w zakresie komunikacji interpersonalnej, znajomości narzędzi i metod wykorzystywanych w procesie kształcenia oraz indywidualizacji procesu kształcenia. Doświadczenia wydziału z tym związane zostały opisane w książce pt. "Tutoring. Teoria, praktyka, studia przypadków". Inną inicjatywą jest publikacja pt. „Dobre zwyczaje akademickie w naukach przyrodniczych”, w której autorami poszczególnych tekstów są m.in. pracownicy i studenci wydziału. Zespół autorski otrzymał w 2016 r. Zespołową Nagrodę Rektora za osiągnięcia dydaktyczne.

Poziom naukowy i dydaktyczny kadry jest weryfikowany przez Wydziałową Komisję Oceniającą. Ewaluacja jest dokonywana pod kątem ich osiągnięć naukowych, organizacyjnych oraz dydaktycznych wg jednolitych ogólnouczelnianych kryteriów (zarządzenie Rektora nr 123/R/19 z dnia 31.12.2019 r.). Ocena nauczyciela akademickiego jest dokonywana na podstawie wykazu dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego, pisemnej opinii bezpośredniego przełożonego, a także opinii studentów na temat prowadzonych przez niego zajęć dydaktycznych. W związku z tym spełniony jest na wydziale standard oceny nauczycieli akademickich przez studentów pod kątem spełniania obowiązków związanych z kształceniem. Na wydziale działa system hospitacji, które prowadzą doświadczeni dydaktycy (głównie profesorowie tytularni). W okresie 2012-2019 przeprowadzono 77 hospitacji, głównie młodszych pracowników. Sporadycznie zdarzały się hospitacje doktorów habilitowanych zajmujących stanowiska profesorów uczelni. Zespół oceniający dostrzega, iż w powyżej wskazanym okresie nie przeprowadzono żadnej oceny pracownika z tytułem profesora, dlatego też rekomenduje objęcie systemem hospitacji wszystkich pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału Geografii i Oceanografii. Wzorem istniejącego wydziałowego systemu nagradzania nauczycieli akademickich o najwyższym dorobku należałoby wprowadzić też wydziałowy system nagradzania najlepszych dydaktyków. Wyniki ankiet są analizowane i raportowane przez członków komisji oceniającej oraz bezpośrednich przełożonych (w tym dyrektora instytutu) oraz służą podnoszeniu poziomu kształcenia na wizytowanym kierunku poprzez doskonalenie kadry i planowaniu ich indywidualnych ścieżek rozwojowych. W efekcie polityka kadrowa wydziału sprzyja stabilizacji zatrudnienia i trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich oraz stymuluje i motywuje ich do dalszego doskonalenia.

Realizowana polityka kadrowa obejmuje zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz formy pomocy ofiarom. Na Wydziale Oceanografii i Geografii nie stwierdzono w ostatnich latach takich przypadków.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry są zgodne z prowadzoną polityką kadrową w tym zakresie oraz są adekwatne dla zapewnienia odpowiedniej jakości oraz ciągłości kształcenia na wizytowanym kierunku. Prowadzona polityka kadrowa sprzyja stałemu doskonaleniu kadry oraz stymuluje do permanentnej aktywności. Jest też ona zgodna ze strategią rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego. Pracownicy podlegają okresowym ocenom pod względem dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego, w tym ocenom studentckim i hospitacjom.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Kształcenie na kierunku geografia prowadzone jest w salach, pracowniach komputerowych oraz specjalistycznych laboratoriach naukowych. Ich liczba oraz wyposażenie są zgodne z potrzebami procesu kształcenia oraz adekwatne do rzeczywistych potrzeb dydaktycznych. Umożliwiają osiągnięcie przez studentów w/w kierunku efektów uczenia się oraz prawidłową realizację zajęć. Ponadto zapewniają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej oraz działalność studentów w tym zakresie. Na podstawie przygotowanych materiałów i wizualizacji zespół oceniający stwierdza, że wszelka infrastruktura, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne, aparatura badawcza są sprawne i nowoczesne. Nie odbiegają one od aktualnie używanych w działalności naukowej oraz umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Obecna sytuacja związana z COVID-19 wymusiła szerokie wykorzystanie zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych w celu zdalnego prowadzenia zajęć dydaktycznych.

Liczba i wielkość pomieszczeń wraz z wyposażeniem technicznym, w których prowadzone jest kształcenie dydaktyczne, są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup i umożliwiają prawidłową realizację zajęć na wizytowanym kierunku. Również liczba stanowisk badawczych umożliwia prowadzenie samodzielnych badań przez studentów kierunku geografia. Zajęcia są realizowane przede wszystkim w kampusie Uniwersytetu Gdańskiego w Gdańsku. Z kolei zajęcia w ramach stacjonarnych ćwiczeń terenowych odbywają się w Stacji Limnologicznej w Borucinie. W sumie wydział dysponuje łączną powierzchnią 3851,7 m², w tym 2 duże i 3 mniejsze aule wykładowe, 14 sal ćwiczeniowych (w tym jedna z komputerami), sala komputerowa, 6 laboratoriów specjalistycznych (dydaktyczne, geochemiczne, geochronologiczne, analizy wody, limnologiczne sedimentologiczne) oraz pomieszczenie magazynowe (wyposażone w wagi analityczne oraz urządzenia chłodnicze do przechowywania prób wód i osadów). Sale dydaktyczne na wydziale są systematycznie sprawdzane pod kątem sprawnego funkcjonowania urządzeń multimedialnych, komputerów wraz z oprogramowaniem. Spośród płatnego oprogramowania korzysta się jedynie z

pakietu Microsoft Office i ArcGIS. Na Wydziale działa też składnica map oraz ogródek meteorologiczny z automatyczną stacją meteorologiczną na terenie kampusu Uczelni.

Stacja Limnologiczna w Borucinie jest podstawową placówką terenową Wydziału Oceanografii i Geografii przeznaczoną głównie do prowadzenia fizycznogeograficznych badań regionalnych Pojezierza Pomorskiego oraz organizacji ćwiczeń terenowych z *topografii i kartografii, geomorfologii, meteorologii i hydrologii*. Jej wielkość oraz liczba miejsc zakwaterowana dostosowana jest do wielkości grup dydaktycznych na kierunku geografia. Umożliwia ona wykonywanie pomiarów i obserwacji meteorologicznych i hydrologicznych, a na miejscu możliwe jest również przeprowadzenie podstawowych analiz hydrochemicznych. W pomieszczeniach stacji przeprowadzane są szkolenia oraz specjalistyczne konferencje naukowe. Składnica map jest mała i liczy ponad 18 tys. arkuszy archiwalnych i współczesnych map topograficznych i tematycznych oraz zdjęć lotniczych w różnych skalach i układach. W jej zbiorach znajdują się też objaśnienia do map, materiały archiwum wierceń, szkice wysokościowe i geodezyjne. Jest to niezbędną placówką dla prowadzenia prawidłowego kształcenia na kierunku geografia.

Zasoby biblioteczne z zakresu nauk o Ziemi gromadzone są w Bibliotece Głównej UG. Biblioteka ta posiada ponad 500 miejsc dla czytelników (w tym 170 stanowisk komputerowych). Jej księgozbiór liczy prawie 1,7 mln woluminów, ponad 460 tys. książek elektronicznych oraz ponad 133 tys. czasopism elektronicznych. Większość zbiorów uporządkowana jest według klasyfikacji rzeczowej i jest w wolnym dostępie. Godziny otwarcia biblioteki umożliwiają korzystanie z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej. Oprócz Biblioteki Głównej literatura z zakresu nauk o Ziemi znajduje się w Czytelni Oceanograficznej zlokalizowanej w Gdyni. Jest to stosunkowo niewielki księgozbiór liczący ponad 6,5 tys. książek z zakresu oceanografii, geologii, biologii, geografii, ichtiologii, ochrony środowiska oraz ogólnych wydań encyklopedycznych i słowników. Ponadto dysponuje ona 258 tytułami czasopism oraz 3.300 arkuszy map i atlasów. Omawiana czytelnia ma 24 miejsca dla czytelników oraz 5 stanowisk komputerowych. Biblioteka Uniwersytetu Gdańskiego oferuje użytkownikom dostęp do licencjonowanych serwisów elektronicznych, czasopism oraz książek takich renomowanych wydawców, jak Elsevier, czy Springer oraz bazę czasopism Science Direct, co jest standardem na wydziałach geograficznych. Zasoby elektroniczne dostępne są w sieci internetowej Uczelni. Zapewnia to studentom, doktorantom i nauczycielom akademickim pełen dostęp do zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki. Lokalizacja biblioteki w odległości ok. 500 m od budynku wydziału oraz godziny otwarcia (8.00-20.00) zapewniają warunki bezproblemowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej. Zasoby biblioteczne są odpowiednie pod względem aktualności i zakresu tematycznego z potrzebami procesu kształcenia i umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację zajęć dydaktycznych. Dają też możliwość przygotowania do prowadzenia badań naukowych oraz udziału w nich. Obejmują literaturę zalecaną przez nauczycieli akademickich w sylabusach w odpowiedniej liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu kształcenia oraz liczby studentów. Umożliwiają dostęp do światowych zasobów informacji naukowej. Nowoczesny budynek biblioteki jest w pełni dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Poprzez specjalne stanowiska z odpowiednim wyposażeniem zapewnia też takim osobom (w tym osobom niedowidzącym) pełne korzystanie z zasobów. Na potrzeby osób z dysfunkcjami biblioteka zatrudnia 2 asystentów do pomocy osobom z niepełnosprawnościami. Zarówno biblioteka, jak również nowoczesne budynki kampusu Uczelni zapewniają pełną zgodność infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP. W związku z powyższym

biblioteka, jej księgozbiór i wyposażenie techniczne oraz liczba miejsc w czytelni zapewniają prawidłową realizację procesu dydaktycznego na kierunku geografia. W celu wykonywania zadań oraz realizacji projektów badawczych Wydział zapewnia również dostęp studentom do sieci bezprzewodowej oraz do pomieszczeń dydaktycznych, laboratoriów naukowych, sali komputerowej ze specjalistycznym oprogramowaniem poza godzinami zajęć. W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub w formie kształcenia hybrydowego (*blended learning*) jest zapewniony dostęp do infrastruktury informatycznej i oprogramowania umożliwiającego synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i osobami spoza Uczelni prowadzącymi zajęcia. Władze Wydziału wyodrębniły salę z niezbędnym sprzętem do prowadzenia zajęć na odległość dla pracowników wykluczonych cyfrowo.

Na Wydziale Oceanografii i Geografii prowadzone są okresowe przeglądy infrastruktury dydaktycznej i naukowej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, aparatury badawczej, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych. Zarówno nauczyciele akademicy, inne osoby prowadzące zajęcia, jak również studenci uczestniczą w okresowych przeglądach. Na wydziale prowadzone są okresowe badania ankietowe obejmujące m.in. ocenę wyposażenia sal dydaktycznych. Mimo wysokiej oceny przez pracowników i studentów pomieszczeń dydaktycznych dalej prowadzone jest udoskonalanie i unowocześnianie wyposażenia wspierającego proces dydaktyczny na kierunku geografia. Wszelkie awarie sprzętu będącego na wyposażeniu sal dydaktycznych, w zależności od stopnia, usuwane są zazwyczaj od razu, a maksymalnie do tygodnia czasu.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura badawcza i dydaktyczna oraz zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji procesu dydaktycznego na kierunku geografia oraz ich doskonalenie są dobrym poziomem. Pozwalają na prowadzenie zajęć dydaktycznych w sposób tradycyjny, hybrydowy, jak i na odległość. Zasoby biblioteczne Uczelni dla kierunku geografia są adekwatne do potrzeb dydaktycznych, w tym uwzględniają prowadzenie badań naukowych. Okresowe przeglądy wyposażenia sal dydaktycznych i laboratoriów umożliwiają zarówno prawidłową realizację procesu kształcenia na ocenianym kierunku, czy samodzielne studiowanie, jak również jego doskonalenie.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku.

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium.

Władze Wydziału Oceanografii i Geografii Uniwersytetu Gdańskiego na kierunku geografia prowadzi stałą, aktywną i wielopłaszczyznową współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym o zasięgu międzynarodowym, lokalnym i regionalnym. Otoczenie społeczno-gospodarcze reprezentują przedstawiciele między innymi następujących firm: Pomorskie Biuro Planowania Regionalnego, Biuro Meteorologicznych Prognoz Morskich w Gdyni, Pomorskie Biuro Planowania Regionalnego, IMGW Gdynia, Wydział Urbanistyki i Architektury Urząd Miejski w Gdańsku, Boeing Polska, Pomorskie Biuro Planowania Regionalnego, Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego Departament Środowiska i Rolnictwa, Nadmorski Park Krajobrazowy oraz wiele innych. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów jest aktualizowana i ma charakter instytucjonalny i indywidualny. Wydział Oceanografii i Geografii na kierunku geografia systematycznie rozwija dobre relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym poprzez współpracę z ośrodkami naukowymi, przemysłowymi i samorządowymi.

Władze Wydziału Oceanografii i Geografii Uniwersytetu Gdańskiego w ramach kierunku geografia współpracują z otoczeniem społeczno-gospodarczym dzięki powołaniu do życia Rady Programowej. Radę Programową powołano w dniu 7 listopada 2019 r. na podstawie Zarządzenia Dziekana nr 5/ Dz O i G/19., w której skład aktualnie wchodzi: nauczyciele akademicki zatrudnieni na stanowiskach pracowników badawczo-dydaktycznych lub dydaktycznych w jednostkach organizacyjnych wydziału Zakładów, w których są prowadzone badania naukowe dotyczące zagadnień objętych treściami programowymi kierunku studiów, wskazani przez kierowników tych jednostek; co najmniej jeden student kierunku studiów; co najmniej jeden przedstawiciel samorządu studenckiego; co najmniej jeden absolwent kierunku studiów; co najmniej jeden przedstawiciel społeczności regionalnej lub lokalnych, w szczególności przedstawiciel środowiska przedsiębiorców. Rada Programowa ma jasno wytyczone cele jakimi jest zapewnianie, doskonalenie, promocja i kontrola jakości kształcenia. Działania te głównie polegają na wdrażaniu ogólnouczelnianych procedur, które opracowuje Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. Rekomendowane jest włączenie do Rady Programowej przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego reprezentujących miejsca, w których prowadzone są od wielu lat praktyki zawodowe dla studentów ocenianego kierunku.

Dzięki współpracy pomiędzy kierunkiem geografia i otoczeniem społeczno-gospodarczym, a także wspólnie prowadzonym badaniom naukowym, przy znacznym współudziale studentów kierunku geografia powstała nowa formuła współpracy, jaką jest partnerstwo programowe. Wydział Oceanografii i Geografii uaktywnił współpracę z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami akademickimi, instytucjami badawczymi, środowiskami gospodarczymi i przemysłem, gdzie także między innymi studenci tego kierunku odbywali licznie praktyki zawodowe. Na wydziale stale doskonalone są warunki, metody i treści kształcenia dla studentów ocenianego kierunku. Działania te mają na celu przygotowanie przyszłej kadry specjalistów w obszarach szczególnie ważnych dla rozwoju gospodarki regionu i kraju. Przykładem tego typu działań jest współpraca w oparciu o podpisane umowy z ośmioma liceami ogólnokształcącym z Gdańska, Sopotu, Gdyni i Lęborka oraz z Zespołem Szkół w Baninie w zakresie dydaktyki i promowania nauki. Ponadto na stronie Instytutu Geografii prezentowana jest oferta wykładów i warsztatów dla szkół, z których mogą skorzystać wszystkie placówki edukacyjne. System kształcenia na wydziale uwzględnia kompetencje ogólne i specyficzne dla wizytowanego kierunku, którego program studiów jest zgodny z kierunkami priorytetowymi dostosowanymi do potrzeb rynku pracy oraz gospodarki. Współpraca z miastem Gdańsk, uczelniami krajowymi i ośrodkami zagranicznymi w zakresie nauki i dydaktyki, wspólnie z przemysłem i biznesem

wpływa istotnie na pozyskiwanie wiedzy o nowoczesnych technologiach i ich wdrażaniu do stale modyfikowanego programu nauczania. Ponadto, w Uczelni ważną rolę pełni Biuro Karier UG, które jako jednostka administracyjna ściśle współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym pomagając studentom i absolwentom w poszukiwaniu ofert praktyk, staży i pracy po ukończeniu studiów. Z Biura Karier mogą korzystać zarówno studenci, absolwenci, szukający zatrudnienia, lecz również w celu uzyskania porady zawodowej oraz informacji o rynku pracy, jak i pracodawcy poszukujący najodpowiedniejszych kandydatów na wolne miejsca pracy, oraz uczelnie w celu dokonywania weryfikacji struktur i programów studiów.

Wydział Oceanografii i Geografii prowadzi okresowe przeglądy działań związanych ze współpracą z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów z sukcesywnym weryfikowaniem instytucji współpracujących. W wyniku prowadzonych przeglądów dotyczących oceny efektów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym dokonywane są także modyfikacje form współpracy oraz prowadzone badania wpływu tej współpracy na program studiów. Badania te prowadzi Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia oraz Biuro Karier Uniwersytetu Gdańskiego. W latach 2016–2020 współpraca z otoczeniem gospodarczym realizowana była w ramach projektów POWER „Interdyscyplinarny program stażowy dla studentów Nauk o Ziemi – 'No Z na Staż'” i „No Z na Staż 2.0 - program stażowy dla studentów Nauk o Ziemi”. Ponadto, niektóre zajęcia na studiach II stopnia zlecane były osobom doświadczonym w pracy w instytucjach współpracujących z wydziałem lub też prowadzone były przez pracowników zatrudnionych w instytucjach otoczenia społeczno-gospodarczego. Zespół oceniający stwierdza, iż w ramach współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jego pracownicy nie tylko pełnią rolę ekspertów, ale także naukowców realizujących własne badania naukowe, pozwalając stworzyć platformę wymiany informacji i doświadczeń. Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego daje ponadto możliwość pozyskania danych do realizowanych prac dyplomowych studentów. W trosce o najwyższą jakość kształcenia studentów ocenianego kierunku, wynikający z potrzeb pracodawców i w korelacji z potrzebami rynku pracy, Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia pośredniczy w wymianie informacji dotyczących oczekiwań pracodawców wobec absolwentów wydziału, uczestnicząc w monitorowaniu rozwoju zawodowego absolwentów, dostosowując oferty edukacyjne, szkoleniowe i badawcze zgodne z oczekiwaniami firm i instytucji z otoczenia społeczno-gospodarczego.

Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia uczestniczy w propagowaniu udziału pracowników podmiotów zewnętrznych w procesie kształcenia studentów poprzez organizowanie dla zajęć dydaktycznych z ich udziałem, prowadzeniu lub też i recenzowaniu prac dyplomowych, a także pomocy w organizowaniu praktyk i staży studenckich. Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia jest propagatorem badań ankietowych mających na celu sukcesywne dostosowywanie programów kształcenia wraz z ofertami edukacyjnymi do stale się zmieniających wymagań współczesnego rynku pracy. Podjęte działania i owocna współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym umożliwia płynne przechodzenie z etapu edukacji do bycia aktywnym uczestnikiem rynku pracy.

Pracodawcy z otoczenia społeczno-gospodarczego przyjmują studentów studiów I stopnia kierunku geografia na praktyki zawodowe oraz dokonują oceny studentów. Odbywanie praktyk zawodowych przez studentów jest możliwe po nawiązaniu bezpośredniego kontaktu, uzyskaniu akceptacji danej instytucji oraz podpisaniu porozumienia. Po odbyciu każdej praktyki studenckiej wydział otrzymuje informację zwrotną w postaci opinii o przebiegu praktyki. Zawarte w niej uwagi dotyczą m.in. stopnia przygotowania studenta do zaistnienia na rynku pracy, stanowiąc cenną wskazówkę przy redagowaniu programu studiów. Ponadto interesariusze zewnętrzni dokonują oceny studentów poprzez

wypełnianie odpowiednio przygotowanych ankiet, jak i rozmowy mniej formalne, podając ich mocne i słabe strony. Wszelkie sugestie przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego są dyskutowane na posiedzeniach Rady Programowej i w miarę możliwości wykorzystywane w celu doskonalenia programu studiów. Ponadto na Wydziale Oceanografii i Geografii organizowane są cykliczne spotkania z przedstawicielami wybranych instytucji, w których odbywane są praktyki zawodowe. Podczas tych seminariów następuje wymiana doświadczeń i wrażeń z zakończonych praktyk pomiędzy studentami, a potencjalnymi pracodawcami.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zakres i rodzaj współpracy Wydziału Oceanografii i Geografii z otoczeniem społeczno-gospodarczym, a w szczególności liczba partnerów zewnętrznych, związanych z kierunkiem geografia są zgodne z dyscypliną, do której kierunek został przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia. Kontakt wydziału z pracodawcami zaowocował w bezproblemowym pozyskiwaniu miejsc odbywania praktyk i staży studenckich. W latach 2016–2020 współpraca z otoczeniem gospodarczym realizowana była w ramach projektów POWER „Interdyscyplinarny program stażowy dla studentów Nauk o Ziemi – 'No Z na Staż'” i „No Z na Staż 2.0 - program stażowy dla studentów Nauk o Ziemi”. Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego jest prowadzona systematycznie, ma charakter stały i przybiera zróżnicowane formy takie, jak: organizacja praktyk, staży studenckich, wizyt studyjnych, udziału przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w prowadzeniu zajęć lub weryfikacji efektów uczenia się, analizy potrzeb rynku pracy i badań losów absolwentów kierunku adekwatnych do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów oraz osiągania przez studentów efektów uczenia się, wspólnych projektów badawczych i konferencji oraz realizacji prac wdrożeniowych, prac etapowych i dyplomowych na potrzeby interesariuszy zewnętrznych. Organizacja współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest prawidłowo realizowana i skuteczna oraz ma realny wpływ na kształtowanie programu studiów i efektów uczenia się na wizytowanym kierunku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia.

-

Zalecenia

-

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Umiędzynarodowienie na kierunku geografia dotyczy kadry dydaktycznej, jak i studentów. Wydział Oceanografii i Geografii dysponuje 20 umowami bilateralnymi z uczelniami partnerskimi w ramach programu Erasmus+ z 10 państw. Umożliwiają one wyjazdy zarówno

pracowników naukowych, jak i studentów na uczelnie wyższe w krajach UE. Wydział posiada podpisane zaledwie 2 umowy dotyczące wzajemnej współpracy w ramach wymiany kadry akademickiej, stąd w ocenie zespołu oceniającego należy zwiększyć liczbę zawartych umów w powyższym zakresie.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku geografia są członkami 11 rad naukowych oraz 27 międzynarodowych organizacji naukowych. Niepokojąca jest jednak na kierunku geografia mała liczba wyjeżdżających i przyjeżdżających studentów w ramach programu Erasmus+. W ostatnich latach (tj. 2018-2019 przyjechało tylko 8 studentów, a w ramach *Training Mobility* – zaledwie 1 student.) Z kolei na studiowanie na zagranicznej uczelni w w/w latach 2018–2019 wyjechało w sumie jedynie 6 studentów obu stopni studiów kierunku geografia. Mimo powyższych statystyk zespół oceniający stwierdza, że na Wydziale Oceanografii i Geografii są stwarzane możliwości rozwoju międzynarodowej wymiany nauczycieli akademickich i studentów związanej z kształceniem na kierunku geografia. Dowodem na to jest aktywność nauczycieli akademickich wyjeżdżających na uczelnie zagraniczne w ramach programu Erasmus+ *Mobility Staff* (w latach 2018–2019 wyjechało 11 osób). Dodatkowo jedna osoba wzięła udział w programie *Staff Training*. Jako *visiting professor* zaledwie dwoje pracowników wydziału przebywało na 5 uczelniach zagranicznych. W tym przypadku zespół oceniający rekomenduje zachęcanie innych nauczycieli akademickich do wyjazdów zagranicznych jako *visiting profesors*.

Studenci kierunku geografia mają możliwość uczestniczenia w wykładach prowadzonych przez zaproszonych z zagranicy wykładowców. W latach 2013-2018 odbyło się na Wydziale Oceanografii i Geografii łącznie 15 takich wykładów. Wyjątek stanowi 2019 rok, w którym nie było żadnego tego typu wykładu. W ocenie zespołu oceniającego liczba wykładów zagranicznych gości jest zbyt mała, stąd należałoby zwiększyć liczbę tego rodzaju wykładów bądź przynajmniej zapewnić ich ciągłość. Nieco lepiej sytuacja wygląda pod względem liczby przedmiotów realizowanych w języku angielskim. W sumie na Wydziale Oceanografii i Geografii propozycja takich zajęć liczyła 22 przedmioty, a obecnie 11. Są to głównie zajęcia do wyboru. W latach 2014-2015 i uczestniczyło w nich zaledwie 14 studentów kierunku geografia. Po tym okresie studenci nie brali udziału w zajęciach w języku angielskim. W opinii zespołu oceniającego powyższa sytuacja znacząco zmniejsza atrakcyjność studiów na wydziale, w tym na ocenianym kierunku oraz możliwość jego wyboru przez studentów przyjeżdżających z zagranicy, stąd zalecane jest zwiększenie liczby i rodzaju zajęć prowadzonych w języku angielskim. Zespół oceniający dostrzega szansę na intensyfikację umiędzynarodowienia procesu kształcenia na ocenianym kierunku poprzez stworzone konsorcjum uniwersytetów europejskich wybranych w konkursie Komisji Europejskiej „*European Universities*”. Uniwersytet Gdański wchodzi w skład konsorcjum Europejskiego Uniwersytetu Nadmorskiego (*European University of the Seas – SEA-EU*). Będzie stwarzać to możliwość wspólnych kierunków studiów, w tym w zakresie *marine science* wraz z wymianą kadry akademickiej i studentów.

Uniwersytet Gdański prowadzi zestawienia statystyczne dotyczące liczby osób wyjeżdżających i przyjeżdżających z zagranicy, jednak w ocenie zespołu oceniającego nie jest to prowadzona okresowa ocena stopnia umiędzynarodowienia, jego zakresu i zasięgu aktywności. Wątpliwości wzbudza też fakt, iż nie są zauważalne efekty intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia wśród studentów. Z roku na rok maleje bowiem liczba studentów wyjeżdżających, jak i przyjeżdżających. W związku z tym zespół

oceniający rekomenduje wprowadzenie systemu okresowej oceny stopnia umiędzynarodowienia oraz zintensyfikowanie działań (w tym promocji) na rzecz poprawy oraz wzrostu wymiany studentów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na Wydziale Oceanografii i Geografii są stwarzane możliwości rozwoju międzynarodowej wymiany nauczycieli akademickich i studentów związanej z kształceniem na kierunku geografia. Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Umiędzynarodowienie na kierunku geografia dotyczy kadry dydaktycznej, jak i studentów. Wydział Oceanografii i Geografii dysponuje 20 umowami bilateralnymi z uczelniami partnerskimi w ramach programu Erasmus+ z 10 państw. Umożliwiają one wyjazdy zarówno pracowników naukowych, jak i studentów na uczelnie wyższe w krajach UE. Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku geografia są członkami 11 rad naukowych oraz 27 międzynarodowych organizacji naukowych. Dostrzegalna jest aktywność nauczycieli akademickich wyjeżdżających na uczelnie zagraniczne w ramach programu Erasmus+ *Mobility Staff* oraz udział w programie *Staff Training*, jak również wyjazd zagraniczny jako *visiting profesors*. Wydział Oceanografii i Geografii posiada dla studentów kierunku geografia ofertę przedmiotów realizowanych w języku angielskim. Studenci kierunku geografia mają możliwość uczestniczenia w wykładach prowadzonych przez zaproszonych z zagranicy wykładowców.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Studenci na kierunku geografia są motywowani do osiągania efektów uczenia się poprzez dobrze skonstruowany w Uniwersytecie Gdańskim system stypendiów oraz nagród. Istnieje możliwość korzystania z wielu form pomocy materialnej tj: stypendium rektora dla najlepszych studentów, stypendium socjalne, stypendium specjalne dla osób z niepełnosprawnością, stypendium Ministra za wybitne osiągnięcia naukowe oraz zapomoga. Studenci są dobrze poinformowani o możliwości korzystania z form pomocy materialnej. Na każdym szczeblu kształcenia informacje dla studentów są przekazywane na początku roku akademickiego. Dodatkowo na początku roku akademickiego odbywają się szkolenia z Praw i Obowiązków Studenta prowadzone przez Uczelniany Samorząd. Podczas tego spotkania studenci kierunku geografia są zapoznawani z systemem stypendialnym funkcjonującym na Uczelni. Dodatkowo regularnie wysyłane są maile do studentów informujące o sposobie ubiegania się o pomoc materialną. Samorząd Studencki na obszarze wydziałowym nie bierze udziału w podziale stypendiów dla studentów. Wynika to przede wszystkim z systemu, który został

przyjęty na poziomie ogólnouczelnianym oraz z absencji studentów w Samorządzie Studenckim. Wydział Oceanografii i Geografii stwarza warunki do działalności studenckiej, pomimo, iż aktualnie niewiele jest osób funkcjonujących w organizacjach studenckich tj. Samorząd. W komisji ogólnouczelnianej są powołani do tego celu studenci, którzy dysponują podziałem środków pomocy materialnej. Studenci mają możliwość ubiegania się o stypendium Rektora dla najlepszych studentów za wysoką średnią ocen lub wybitne osiągnięcie naukowe oraz m. in. o stypendia: Marszałka Województwa Pomorskiego, Prezydenta Miasta Gdańska, Prezydenta Miasta Sopotu i Stypendium Miasta Gdynia. W roku akademickim 2017/2018 jeden student kierunku geografia otrzymał stypendium Marszałka Województwa Pomorskiego. System stypendialny oraz motywacyjny na uczelni nie budzi zastrzeżeń. Świadczy o tym przedstawiona dokumentacja podczas wizytacji oraz publiczny dostęp do informacji. Wszystkie informacje są dostępne na stronie internetowej w sposób przejrzysty. W ocenie ZO PKA dokumentacja dotycząca przydziału systemów stypendialnych jest przejrzysta oraz sprawiedliwa. Systemy, którymi Uczelnia dysponuje wspierają studentów na kierunku Geografia w zakresie zdobywania efektów uczenia się jak i ich wsparcia w zakresie pomocy materialnej. . Uczelnia stwarza możliwość udziału studentów w Komisji ds. Jakości Kształcenia. Studenci działają m.in. w Radach Programowych, Wydziałowym Zespole ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Na wszystkie spotkania komisji są z odpowiednim wyprzedzeniem informowani przez osoby odpowiedzialne za działalność systemu jakości kształcenia, aczkolwiek często nie biorą w nich udziału ze względu na własne obowiązki. Poprzez swoich przedstawicieli studenci mają możliwość przedstawienia własnej propozycji oraz uczestniczą w opiniowaniu zmian programowych. Samorząd Studencki opiniuje programy studiów oraz wszelkie dokumenty związane z procesem kształcenia na kierunku geografia. Obecnie wydziałowy organ Samorządu Studenckiego jest odbudowywany, ponieważ wielu studentów ukończyło studia w związku z powyższym zespół oceniający rekomenduje wdrożenie jeszcze większego systemu motywowania studentów w zakresie działalności w organizacjach studenckich.

Ważną formą wsparcia studentów w procesie uczenia się jest możliwość korzystania z IPS (Indywidualny Program Studiów) oraz IOS (Indywidualna Organizacja Studiów). Dzięki tej przestrzeni studenci mogą połączyć życie zawodowe z działalnością naukową. Niewiele osób korzysta z tej możliwości, ponieważ wiele osób podczas procesu studiowania aktywnie włącza się w rozwój naukowy Wydziału. Bierze udział w badaniach naukowych zarówno w ramach działalności w kołach naukowych jak i bezpośrednio z nauczycielami akademickimi. Każdy rok ma swojego opiekuna roku, który jest realnym pośrednikiem pomiędzy Władzami Wydziału, a studentami na kierunku geografia. Zakres obowiązków opiekunów roku określa Zarządzenie Dziekana nr 3/DzOiG/17 z dn. 11.09.2017 r.

Studenci kierunku geografia działają w kole naukowym SKN Geograf. Jest to koło, które bardzo aktywnie włącza się w popularyzację nauki zarówno w ramach działania Wydziału jak i całego Uniwersytetu. Obecnie w kole naukowym działa 25 studentów. Podczas działalności w kole naukowym studenci mają możliwość prowadzenia własnych badań naukowych pod czujnym okiem opiekuna koła naukowego, uczestniczą i są współautorami „Nocy Geografa”, imprezy poświęconej przygotowaniu do matury, przeznaczonej dla uczniów szkół ponadpodstawowych, biorą udział w wydarzeniach Uczelni (np.: Targi Akademia). Organizowali również Kongres Wschodni EGEA, na który przybyli studenci 65 uczelni w Europie. Dodatkowo studenci mają możliwość udziału w konferencjach naukowych oraz wystawiania własnych projektów badawczych. Wydział wspiera finansowo wszystkie możliwe potrzeby studentów działających w kole. Studenci kierunku geografia uznają, że są dobrze poinformowani o korzyściach płynących z działalności w kołach naukowych.

Ważnym aspektem funkcjonującym na Wydziale dla studentów jest przede wszystkim bieżąca działalność informacyjna. Informacje dotyczące m.in. pomocy materialnej, działalności kół naukowych, biura karier oraz ofert pracy dla studentów kierunku geografia znajdują się szeroko opisane na stronie internetowej Wydziału jak i poszczególnych stronach FB.

W zakresie doradztwa zawodowego i edukacyjnego studentów ocenianego kierunku wspiera Biuro Karier. Zadaniem jednostki jest pozyskiwanie ofert pracy dla studentów, organizacja spotkań studentów z doradcami zawodowymi oraz przeprowadzanie szkoleń z zakresu nabywania kompetencji miękkich. Studenci pozytywnie opiniują działalność Biura Karier zwracając uwagę, że mają możliwość rozwinięcia własnych umiejętności interpersonalnych za pomocą dodatkowych szkoleń.

Władze Wydziału dbają o poziom zadowolenia studentów na kierunku geografia z prowadzonych zajęć dydaktycznych poprzez przeprowadzanie ankiety dotyczącej jakości kształcenia na poszczególnych zajęciach. Istnieje również ankieta dotycząca infrastruktury oraz poziomu zadowolenia studentów ze współpracy z pracownikami administracyjnymi uczelni. Ankieta dotyczy przede wszystkim terminowości, kompetencji, życzliwości oraz kultury osobistej. Jest także miejsce w ankiecie przeznaczone na dodatkowe uwagi i swobodną wypowiedź. Ważnym aspektem, który znacząco wpływa na poprawę jakości zajęć jest hospitacja zajęć przeprowadzana przez Władze Wydziału. Istnieje również procedura postępowania w przypadkach problemów z prowadzącym zajęcia nauczycielem akademickim, jednakże do tej pory nie zaistniała potrzeba jej stosowania.

Studenci kierunku geografia mają możliwość skorzystania z programu Erasmus + oraz MOST. Program mobilności studentów MOST koordynuje Dział Kształcenia oraz koordynator wydziałowy. Dzięki programowi mają możliwość wziąć udział w wyjeździe na studia oraz praktyki studenckie. W każdym roku akademickim są organizowane spotkania informujące studentów o działalności programu Erasmus + oraz MOST, możliwościach wynikających z korzystania z wymiany międzynarodowej. Uczelnia stwarza warunki do korzystania z programów mobilnościowych oraz motywuje studentów kierunku Geografia do brania w nich czynnego udziału. Studenci są dobrze o tym poinformowani również poprzez stronę internetową wydziału, gdzie jest opisany szczegółowo proces składania dokumentów. Obecnie niewielu studentów korzysta z powyższych form mobilności studenckiej. Wynika to przede wszystkim z łączenia życia studenckiego z pracą zawodową. W ostatnich latach 11 studentów ocenianego kierunku skorzystało z w/w formy.

Biblioteka jest dostosowana do funkcjonowania osób z niepełnosprawnością. Poprzez tą możliwość studenci mogą realizować swoje potrzeby w taki sposób, aby ich proces uzyskiwania efektów uczenia się był jak najbardziej efektywny. Biuro Osób Niepełnosprawnych bardzo często wnioskuje do nauczycieli akademickich o możliwość nagrywania wykładów prowadzonych w procesie dydaktycznym. Istnieje możliwość skorzystania z pomocy asystenta oraz tutora, który ma za zadanie wspomagać osobę z niepełnosprawnością podczas zajęć.

Studenci dostrzegają natychmiastową reakcję zarówno Władz jak i pracowników Wydziału na wszystkie skargi, które zgłaszane są głównie w formie bezpośredniego kontaktu z prodziekanem ds. studenckich lub opiekunem roku. Skargi te są na bieżąco wyjaśniane i na ogół rozpatrywane w drodze mediacji stron zainteresowanych. Studenci chwalą sobie taką formę zgłaszania zaistniałych problemów. Dodatkowo mają także możliwość korzystania z wszelkich form kontaktu z nauczycielami akademickimi. Korzystają z konsultacji, które odbywają się terminowo. Nauczyciele akademicy kontaktują się ze studentami również poprzez e-mail oraz często poprzez kontakt telefoniczny. W razie absencji nauczyciela akademickiego studenci są z wyprzedzeniem o tym informowani.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się charakteryzuje się wysokim poziomem. Studenci mogą w każdej chwili otrzymywać pomoc nauczycieli akademickich oraz korzystać z rozbudowanej infrastruktury, która jest dostępna na Wydziale. Działalność jednostki w tym zakresie uwzględnia pojawiające się potrzeby, jest również dostępna dla każdego ze studentów. System stypendialny, który jest przyznawany studentom jest rzetelny oraz przejrzysty. Studenci na kierunku geografia mają możliwość korzystania z infrastruktury na wysokim poziomie, która znacząco wpływa na polepszenie ich warunków pracy podczas zajęć dydaktycznych. Mają możliwość korzystania ze wsparcia nauczycieli akademickich oraz Władz Wydziału w zakresie rozwiązywania każdego pojawiającego się problemu. Studenci mają również stworzoną przestrzeń do korzystania z programów mobilnościowych w ramach programu MOST oraz Erasmus +. Uczelnia stwarza również możliwość korzystania z IOS i IPS, który pomaga łączyć proces studiowania z pracą zawodową. Studenci mają możliwość działania w organizacjach studenckich, które są im proponowane podczas etapu uzyskiwania efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Publiczny dostęp do informacji o warunkach rekrutacji, programu kształcenia i jego realizacji jest zapewniany w prawidłowy sposób i zgodny z obowiązującymi w Uczelni wytycznymi, czego dowodem jest strona internetowa dostępna na portalu z wirtualną platformą USOS, pocztą elektroniczną oraz portalem społecznościowym, oraz nieelektroniczna forma komunikacji w postaci tablic informacyjnych i przekazu ustnego. W ostatnim przypadku ważną rolę w upublicznianiu informacji odgrywa sekretariat wydziału, który na bieżąco aktualizuje ogłoszenia. Wydziałowa strona internetowa jest czytelna i zawiera najważniejsze informacje takie jak: zasady rekrutacji, przebieg studiów, sprawy studenckie, działalność naukowa, wiedza o Wydziale oraz dotyczące pracowników zatrudnionych na Wydziale. Poszczególne zakładki są transparentne i czytelne z zawartymi informacjami w zakresie celu kształcenia, przyznawanych kwalifikacji i tytułów zawodowych, charakterystyki warunków studiowania i kompetencji kandydatów. Informacje tam zawarte określają warunki przyjęcia na studia i kryteria kwalifikacji kandydatów, terminarz procesu przyjęć na studia, program studiów. Podane zostały również efekty uczenia się oraz opis procesu nauczania i uczenia się. Na podstawie sylabusów zostały stworzone karty informacyjne, które zawierają najważniejsze informacje i aktualizacje na temat programu studiów w zakresie danego przedmiotu. W obrębie poszczególnych kart przedmiotów określono charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się oraz uznawania efektów uczenia się. Jednostka zapewnia ponadto informacje na temat zasad dyplomowania oraz

wsparcia w procesie uczenia się. Informacje zawarte na stronie Wydziału są nakierowane głównie na kandydatów i studentów, mniej na pracodawców.

W części dotyczącej jakości kształcenia zamieszczone są m.in. informacje dotyczące wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, informacje o badaniach jakościowych, współpracy z pracodawcami oraz sprawozdania z oceny własnej Wydziału. Strona zawiera „formularz uwag” dotyczący jakości kształcenia, gdzie każda osoba zainteresowana będzie mogła zgłosić uwagi dotyczące sposobu realizacji procesu kształcenia na Wydziale.

Na poziomie Wydziału co roku podejmowane są badania aktywności promujące wśród studentów wypełnianie ankiet dotyczących jakości kształcenia. Badanie opinii o jakości kształcenia obejmuje między innymi przesyłanie zbiorczych informacji o wynikach ankiet przez Portal Studenta, akcję informacyjną z ogłoszeniami na stronie www, przesyłanie informacji o terminach ankietyzacji przez w/w portal, umieszczenie w widocznych miejscach plakatów informacyjno-promocyjnych, bezpośrednie zachęcanie studentów przez prowadzących do wypełniania ankiet, przekazywanie informacji o znaczeniu ankiet w procesie ewaluacji jakości kształcenia w czasie spotkań ze studentami. Wyniki ankiet w pierwszej kolejności przekazywane są prowadzącym oraz ich bezpośrednim przełożonym. W przypadku gdy w ankietach pojawiają się uwagi krytyczne, kierownik jednostki zobligowany jest przeanalizować przyczyny wspólnie z prowadzącymi oraz przedstawić wnioski dyrektorowi instytutu ds. dydaktycznych.

Zbiorcze wyniki ankiet Wydział publikuje, a informacje o publikacji i sprawozdania przesyłane zostają e-mailem do wszystkich studentów za pośrednictwem Portalu Studenta, z linkiem do opracowanych wyników ankiet, informacjami publikowanymi na oficjalnym profilu FB wydziału wraz z prośbą o zapoznanie się z e-mailem w sprawie ankiet. Raport z wynikami badań ankietowych przedstawiane są na posiedzeniach z udziałem Dziekana oraz na spotkaniach ze studentami. Koordynatorzy ankiet zamieszczają podziękowania za udział w ankietach i podsumowania wyników w Panelu Ankiet (informacja zwarte są w Portalu Studenta i Panelu Nauczyciela).

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wydział Oceanografii i Geografii opracował zasady dostępności i aktualności informacji o programach studiów, zakładanych efektach uczenia się, organizacji i procedurach toku studiów. Na stronie wydziałowej dostępne są informacje dotyczące oferty dydaktycznej obejmujące: opis prowadzonych kierunków studiów, charakterystykę sylwetek absolwentów poszczególnych kierunków, informacje na temat rekrutacji na studia programu studiów, sylabusów przedmiotów, planów zajęć, ofert dodatkowych zajęć. Władze wydziału wykazują dbałość o uaktualnianie prezentowanych treści. Kontrola aktualności treści informacyjnych publikowanych w informatorze odbywa się raz do roku, przy wznowieniu informatora. Weryfikacja treści informacyjnych publikowanych na stronach www realizowana jest na bieżąco przez szereg organów i osób. Profile osobowe aktualizowane są na bieżąco przez samych pracowników. Pracownicy naukowci prowadzący przedmioty są zobligowani do bieżącej aktualizacji zawartości kart przedmiotów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Nadzór merytoryczny nad kierunkiem geografia sprawuje Prorektor ds. Studenckich i Kształcenia, a na poziomie Wydziału Oceanografii i Geografii Dziekan przy wsparciu: Prodziekana ds. Kształcenia i Prodziekana ds. Studenckich, Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, Rady Programowej kierunku studiów geografia, pracowników Dziekanatu oraz koordynatorów praktyk zawodowych i koordynatorów programu ERASMUS+, MOST. Kompetencje osób odpowiedzialnych za kształcenie na kierunku są jasno określone, a podstawy prawne funkcjonowania całego systemu zapewnienia jakości kształcenia na wydziale stanowią stosowne uchwały Senatu Uniwersytetu Gdańskiego oraz ogłoszone na ich podstawie zarządzenia Dziekana. Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia odpowiada za zbiorczą analizę i formułowanie wniosków na podstawie ankiet prowadzonych wśród studentów na temat jakości kształcenia i pracy dziekanatu oraz nauczycieli akademickich o warunkach pracy dydaktycznej, a także sprawozdań z hospitacji oraz ewentualnych uwag zgłaszanych za pomocą formularza elektronicznego. Ponadto odpowiada za analizę programów studiów i przedkładanie rekomendacji Przewodniczącemu Rady Programowej celem realizacji zmian. Powołana przez Dziekana Rada Programowa na podstawie uprawnień jasno określonych stosownym zarządzeniem, opracowuje projekty warunków rekrutacji na studia i programu studiów oraz ewaluacji programu studiów, przekazując je do implementacji. Uczelnia posiada zbiór procedur, które stosowane są zgodnie z ich opisem i przekładają się na redukcję ryzyk formalnych związanych z procesem kształcenia realizowanym w ramach kierunku geografia. Prowadzony jest corocznie, udokumentowany protokołami, okresowy przegląd programu studiów dokonywany przez Radę Kierunku studiów geografia. Szczegółowej analizie podlegają zgłaszane przez pracowników i studentów, w tym ich przedstawicieli w Radzie Kierunku, wnioski co do liczby godzin przedmiotów, form ich realizacji, miejsca w programie studiów, liczebności grup studentów. Źródłem informacji o jakości realizowanego programu studiów są również ankiety studenckie. W analizie uwzględnia się również inne wskaźniki ilościowe postępów oraz niepowodzeń studentów w uczeniu się i osiągnięciu efektów uczenia się np. wyniki oceny osiągniętych przez studentów efektów uczenia się prowadzonej przez prowadzących zajęcia poprzez różne formy egzaminów i zaliczeń, wyniki oceny prac etapowych, wyniki oceny pracy indywidualnej i pracy w grupie, wyniki oceny postępów przygotowania prac dyplomowych, wyniki recenzji prac dyplomowych i magisterskich, wyniki oceny poprawności doboru metod dydaktycznych, wyniki hospitacji zajęć. Jednak wyniki analizy prac dyplomowych wskazują na potrzebę doskonalenia funkcjonowania ogniwa systemu zapewnienia jakości kształcenia w zakresie weryfikacji efektów procesu dyplomowania (w tym przygotowania prac dyplomowych, weryfikacji ich poprawności formalnej i merytorycznej oraz przebiegu egzaminu dyplomowego). Systematyczne oceny programu studiów Rada Programowa kierunku prowadzi z wykorzystaniem informacji od interesariuszy zewnętrznych, którzy mają wpływ na doskonalenie programu studiów poprzez swojego przedstawiciela w Radzie Programowej kierunku studiów.

Jakość kształcenia na kierunku geografia jest poddawana cyklicznej zewnętrznej ocenie Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a wyniki tej oceny są wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia na w/w kierunku. Uczelnia wyciągnęła wnioski z ostatniej oceny programowej przeprowadzonej w 2008 roku zakończonej pozytywną oceną jakości kształcenia na kierunku geografia prowadzonym na Wydziale Oceanografii i Geografii Uniwersytetu Gdańskiego na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich (uchwała nr 927/2009 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dn. 8 października 2009 roku), a także oceny instytucjonalnej przeprowadzonej na Wydziale Oceanografii i Geografii Uniwersytetu Gdańskiego w 2012 roku zakończonej uchwałą nr 225/2012 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dn. 5 lipca 2012 roku przyznającą ocenę wyróżniającą.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na wizytowanym kierunku zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów. Oceny programu studiów, oparte o wyniki analizy danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz interesariuszy zewnętrznych, przekładają się na doskonalenie jakości kształcenia. Uczelnia konsultuje program studiów z interesariuszami zewnętrznymi, co umożliwia jej podejmowanie rzeczywistych działań doskonalących w ramach kierunku geografia. Jakość kształcenia na kierunku geografia podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom PKA, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości oraz świadczą o sprawnym zarządzaniu kierunkiem.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Zalecenie

W uchwale nr 927/2009 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dn. 8 października 2009 roku w sprawie oceny jakości kształcenia na kierunku geografia prowadzonym na Wydziale Oceanografii i Geografii Uniwersytetu Gdańskiego na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich, a także w uchwale nr 225/2012 Prezydium Polskiej Komisji

Akredytacyjnej z dn. 5 lipca 2012 roku w sprawie oceny instytucjonalnej przeprowadzonej na Wydziale Oceanografii i Geografii Uniwersytetu Gdańskiego w 2012 roku, zaleceń nie zdefiniowano.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

-

